Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Antropologia fizyczna - wykład , PG_00200203		
Kierunek studiów	Archeologia (O)		
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu	2028/2029
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji	na uczelni
Rok studiów	3	Język wykładowy	polski
Semestr studiów	5	Liczba punktów ECTS	2.0
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia	egzamin
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii		
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Anna Strobin	
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		

Formy zajęć							
	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						

Aktywność studenta i liczba godzin pracy					
	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30	2.0	18.0	50

Cel przedmiotu	Zaznajomienie studenta z podstawowymi zagadnieniami z zakresu paleoantropologii, antropologii historycznej i biologii populacji pradziejowych. Opanowanie wiadomości z zakresu osteologii człowieka, w tym współczesnego mianownictwa anatomicznego dotyczącego układu kostnego. Nabycie umiejętności rozpoznawania poszczególnych kości szkieletu ludzkiego, dającej możliwość pracy na stanowisku archeologicznym przy eksploracji grobów oraz po-zwalającej na przygotowywanie dokumentacji rysunkowej i opisowej. Poznanie podstawowych technik opisowych i pomiarowych stosowanych w antropologii fizycznej.

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[ARCHL3_U03] Potrafi komunikować się z otoczeniem wykorzystując specjalistyczną terminologię z zakresu archeologii oraz opracowywać i prezentować treści związane z dziedzictwem archeologicznym, w tym materiały popularyzatorskie	Potrafi komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu antropologii fizycznej.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[ARCHL3_W01] Zna i rozumie wybrane fakty, obiekty i zjawiska z zakresu archeologii oraz ujęcia teoretyczne służące wyjaśnianiu zależności między nimi. Posiada uporządkowaną wiedzę ogólną z zakresu nauk humanistycznych	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu paleoantropologii, antropologii historycznej i biologii populacji pradziejowych.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_U08] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie.	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport

Treści przedmiotu

Problematyka wykładu
definicja i zakres antropologii fizycznej, zarys historii jej rozwoju, związki z innymi dyscyplinami
antropologia fizyczna a nauki biologiczne, elementy metodologii nauk przyrodniczych, przyrodoznawstwo a humanisty-ka
powstanie gatunku ludzkiego i czynniki hominizacji: stan wiedzy o genezie rodziny człowiekowatych, miejsce człowieka w świecie zwierząt, współczesne rodziny naczelnych, ich charakterystyka biologiczna, ekologiczna i etologiczna, proces hominizacji, pojawienie się rodziny Hominidae, ewolucja rodzaju Homo, Homo sapiens
rekonstrukcja dziejów gatunku ludzkiego, procesy adaptacji i zróżnicowania populacji ludzkich
zróżnicowanie wewnątrzgatunkowe człowieka współczesnego, biologiczny podział gatunku ludzkiego
człowiek współczesny i jego ewolucja biokulturowa
biologiczny opis gatunku ludzkiego na poziomie osobniczym i populacyjnym
biologia populacji pradziejowych: możliwości badawcze, interpretacje, zastosowania
człowiek i jego środowisko, wstęp do ekologii człowieka
praktyczne aspekty badań populacji pradziejowych: podstawowe metody badawcze, techniki pomiarowe i opisowe, określanie wieku w chwili śmierci osobnika, określanie płci, różnice międzypopulacyjne w budowie szkieletu, wielkość i masa ciała, paleopatologia, metodyka badań kości z grobów ciałopalnych.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Znajomość epok historycznych i kultur archeologicznych, opis i klasyfikacja źródeł historycznych, znajomość podstawowych typów źródeł archeologicznych i metod ich interpretacji, znajomość podstaw tafonomii, znajomość obrządku pogrzebowego w różnych kulturach pradziejowych, znajomość metod i dokumentacji archeologicznych badań terenowych

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
egzamin pisemny testowy (90 minut)	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

Malinowski A., J. Strzałko (red.), 1989, Antropologia, PWN, Warszawa-Poznań.

McMinn R.M.H., R.T. Hutchings, J. Pegington, P. P. Abrahams, 1994, Kolorowy atlas anatomii człowieka, Vydavatelstvo Slovart, Bratislava, Solis, W-wa.

Piontek J., 1996, Biologia populacji pradziejowych. Zarys metodyczny, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.

Whit T.D., P.A. Folkens, 2005, The Human Bone Manual, Elsevier Academic Press, Burlington.

	Uzupełniająca lista lektur	Piontek J., A. Marciniak, 1998, Wielka Encyklopedia Geografii Świata. Tom 9. Człowiek, pierwsze cywilizacje, Wydawnictwo Kurpisz, Poznań. Strzałko J., J. Ostoja-Zagórski, 1995, Ekologia populacji ludzkich. Środowisko człowieka w pradziejach, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań. Buikstra J.E., H.D. Ubelaker (ed.), 1994, Standards for Data Collection from Human SkeletalRremains, Arkansas Ar-chaeological Survey Research, Series No. 44, Fayetville. Campbell B., 1995, Ekologia człowieka. Historia naszego miejsca w przyrodzie od prehistorii do czasów współczesnych, W-wa. Leakey R., 1995, Pochodzenie człowieka, Wyd. CIS, W-wa Myszka A., 2007, Rekonstrukcja budowy somatycznej człowieka na podstawie wybranych cech szkieletu, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań. Reichholf J., 1992, Zagadka rodowodu człowieka. Narodziny człowieka w grze sił z przyrodą, PWN, W-wa. Piontek J., B. Iwanek B., S. Segeda, 2008, Antropologia o pochodzeniu Słowian, Monografie Instytutu Antropologii UAM, 12, Poznań. Shreeve J., 1998, Zagadka neandertalczyka. W poszukiwaniu rodowodu współczesnego człowieka, Prószyński i S-ka, W-wa. Strzałko J., M. Henneberg, J. Piontek, 1980, Populacje ludzkie jako systemy biologiczne, W-wa.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1.Homo erectus 2. Archaiczny Homo Sapiens 3. Mikrourazy szkliwa	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.